

سالک چیست:

سالک، یک بیماری انگلی تک یاخته ای میکروسکوپی در ایران است که به وسیله پشه خاکی به انسان منتقل می شود و ایجاد زخم پوستی می کند. پشه خاکی عمدتاً در هنگام غروب و در طول شب افراد را مورد گزش قرار می دهد. این زخم ممکن است تا بیش از یک سال طول بکشد ولی محل آن بعد از بهبودی تا پایان عمر باقی می ماند و موجب اذیت و آزار فرد می شود.

سالک با یک جوش کوچک شروع می شود. و در بسیاری از افراد مبتلا بزرگ شده و ایجاد زخم های بدشکل می کند. اشکال بیماری به صورت ضایعات غیر زخمی نیز دیده می شود.

باید توجه داشته باشید که هر ضایعه ای که بیش از ۱۰ روز طول کشیده باشد مشکوک به سالک است.

وضعیت سالک در ایران:

این بیماری در ۱۸ استان کشور وجود دارد که بجز استان های شمالی و شمال شرقی در سایر مناطق انتقال صورت می گیرد. در سال ۱۳۹۹، ۱۴۱۷۱ مورد مبتلا به سالک در کشور شناسایی شده است که بیشترین موارد در استان های اصفهان، فارس، خراسان رضوی و گلستان م شناسایی شده است.

سالک در بسیاری از کشورهای منطقه مانند افغانستان، پاکستان، عراق، سوریه، وجود دارد.

انواع سالک در ایران:

۱- سالک نوع شهری:

این نوع سالک در شهرهای کوچک و بزرگ اتفاق می افتد، بخصوص در مناطقی از شهرها که زباله ها و نخاله ها تجمع دارند بروز می کند. به دلیل نبودن ترشحات در سالک شهری به آن نوع خشک می گویند.

این بیماری از فرد مبتلا به وسیله پشه خاکی به فرد سالم منتقل می شود. گاهی سگ مبتلا به عنوان مخزن سالک شهری مطرح می باشد.

در سالک شهری پس از ۲ تا ۸ ماه از گزش پشه خاکی آلوده، برجستگی کوچک سرخ رنگی در محل گزش ظاهر می شود. پس از گذشت ۲ تا ۳ ماه ضایعه برجسته و نسبتاً سفت می شود و کم در روی آن فرورفتگی ایجاد شده و به تدریج ضایعه به صورت زخمی باز درمی آید که حاشیه برجسته و مشخص دارد.

سالک نوع شهری در شهرهای مشهد، کرمان، بم، شایع است ولی از شهرهای شیراز، نیشابور، سبزوار، یزد، قم هم گزارش شده است و ممکن است در هر منطقه شهری دیگر هم اتفاق بیافتد.

۲- سالک نوع روستایی:

به دلیل وجود ترشح در سالک نوع روستایی به آن نوع مرطوب گفته می شود.

در سالک نوع روستایی انگل بیماری توسط پشه خاکی از موش های صحرایی به انسان منتقل می شود.

معمولا حدود ۲ ماه پس از گزش پشه خاکی ضایعه به صورت جوش ظاهر شده، سپس زخمی و به سرعت بزرگ می شود. لبه های زخم معمولا برجسته زخم دارای ترشح است.

سالک نوع روستایی در همه استان های کشور بجز استان های شمالی و شمال غربی وجود دارد. و اقامت و یا سابقه مسافرت بخصوص به مناطق روستایی استان های آلوده در تشخیص بیماری کمک می کند.

سالک نوع روستایی در استان های اصفهان، فارس، خوزستان، کرمان، گلستان، خراسان رضوی، خراسان شمالی، خراسان جنوبی، بوشهر، هرمزگان، سمنان، سیستان و بلوچستان، یزد، ایلام و ... وجود دارد.

عواملی که موجب ابتلا افراد به سالک می شود:

عواملی که منجر به افزایش جمعیت پشه خاکی ها می شود و همچنین وجود مخزن بیماری و در معرض خطر تماس قرار گرفتن افراد موجب ابتلا افراد به این بیماری می گردد. که مهمترین آن ها شامل موارد زیر است.

عدم مراقبت شخصی در مورد پیشگیری از ابتلا (خروج از منزل در هنگام غروب و در طی شب، استفاده از لباس های با استین کوتاه یا شلوار کوتاه، عدم استفاده از دور کننده های حشرات و...)...

تجمع زباله ها و نخاله های ساختمانی و نبودن سیستم فاضلاب مناسب